

Verdere Verdieping Atelier voor Vrede en Vrijheid (werktitel)

Inhoud

Veronderstellingen in het plan en de begroting van het Atelier	2
1 Bewezen regioformule.....	2
2 Een grote kans op educatiegebied, waarbij pilots aanslaan	2
3 Hernieuwde aandacht voor het thema burgerschap, ook landelijk.....	2
4 Publieksactiviteiten Atelier.....	3
4.1 Vroman Vrede Route & Belevingspaden	3
4.2 Fiets & audiotour langs herdenkingsmonument.....	3
5 Hoe is de regio betrokken	3
6 Hoe werkt het atelier aan verbinding met grote bewegingen en instellingen.	4
6.1 Fondsen & financiering.....	4
6.2 Deskundigheid & netwerk.....	5
7 Inrichting & activiteiten	5
Bijlage 1 prognose CIJFERS VOOR HET SCHOLENPROGRAMMA	6
Bijlage 2 Bezoekerscijfer 2016/2017.....	8

Veronderstellingen in het plan en de begroting van het Atelier

1 Bewezen regioformule

Er zijn meerdere regio's, onder meer in Zuid Holland, waar blijkt dat een regiogerichte aanpak met een duidelijk doel werkt. Zo wordt de regionale aanpak met een combinatie van educatie, bezoekers en regionale activiteiten die het Atelier wil inzetten momenteel met succes ingezet in Stedelijk Museum Schiedam. Daarnaast heeft Verhalenhuis Belvedere in Rotterdam eenzelfde soort insteek rondom de behandeling van thema's met de thematiek van verhalen, onbevooroordeelde ontmoetingen en cultureel en sociaal kapitaal als productiehuis een enorme aantrekkingskracht op de wijk en de stad Rotterdam. De conclusie hiervan is dat er een duidelijke opkomst (en levensvatbaarheid) van instellingen is die cultuur, ontmoetingen en sociaal-maatschappelijke activiteiten bundelen met een brede regionale oriëntatie. Dat is precies wat er in het atelier ook gaat gebeuren.

2 Een grote kans op educatiegebied, waarbij pilots aanslaan

Het Atelier verwacht daarnaast een grote sprong in bezoekers rondom educatie te kunnen maken in het groene hart, omdat in het nieuwe atelier een belangrijk aspect terugkomt dat naar de achtergrond was geraakt. Dat is het feit dat in de afgelopen jaren er weinig extra aandacht is besteed aan het binnen halen van nieuwe scholen. In de laatste twee nieuwe projecten (Anne Frank & Vluchten naar Gouda) is gebleken dat de vraag groter is dan wat er tot nu toe werd aangeboden door het Verzetsmuseum Zuid-Holland. Hier gaat nu meer op worden ingezet. Ook is er voor het V.O. (en speciaal onderwijs groepen) een nieuw aanbod ontwikkeld. Hier ligt een markt die nu nog maar gedeeltelijk wordt aangeboord, er zijn namelijk vooral contacten met de Driestar en De Goudse Waarden. De start van deze verbreding vindt plaats op 19 december wanneer er een pilot met het VMBO van het Wellant College start.

Daarnaast hebben we het afgelopen jaar afspraken gemaakt met diverse overkoepelende instellingen in de regio om te zorgen dat ons aanbod Naast de brede school wordt ons aanbod ook aangemeld bij de diverse aanbieders in de regio (Brede School Gouda, Cultuureducatiegroep, Cultuurvijver, Cultuurpalet, het Evertshuis, enz). Dit zorgt

3 Hernieuwde aandacht voor het thema burgerschap, ook landelijk

Op thema burgerschap wordt nu zwaar ingezet. Dit deelgebied zal, samen met vrede, vrijheid en het geschiedenis-aanbod van WO2, de hoofdthematiek vormen van het aanbod. Burgerschap is een verplichting vanuit de overheid. Er wordt nu zo zwaar op ingezet dat

organisaties als PRODEMOS nu een verdubbeling krijgen van hun subsidie. In het Groene Hart is het Atelier de logische organisatie om dit thema samen met scholen en jongeren vorm te geven.

4 Publieksactiviteiten Atelier

In plaats van de huidige statische opstelling past ook nieuwe opzet van de publieksactiviteiten beter bij het huidige tijdsgewricht en de wensen van de bezoekers. Hiermee zal een verhoging van het bezoekersaantal in gang gezet worden. In het verleden is weinig omzet behaald vanuit bezoek en hier zal dus meer op ingezet worden. In bijlage 2 staat een overzicht van de bezoekerscijfers van voorgaande jaren. Het jaar 2018 is vertekend omdat een deel van het jaar het museum reeds gesloten was.

4.1 Vroman Vrede Route & Belevingspaden

Zo is er een Vroman Vrede Route door het hele pand van de Chocoladefabriek, waarin de vijf strofes door vijf kunstwerken van hedendaagse kunstenaars worden verbeeld en er in wordt gegaan op de achtergrond en de poëtische kwaliteiten van dit beroemde gedicht van Gouda's beroemdste dichter. Deze route duurt 15 minuten is daarmee tevens het perfecte begin van een dagje Gouda. Gemiddeld zetten we er op in dat op 250 dagen per jaar 20 bezoekers van deze Vroman Vrede gebruik maken. Dat zijn 5000 bezoekers a 4 euro, wat optelt tot 20000 euro. Daarnaast verwachten we per maand 250 bezoekers voor de belevingspaden van het atelier, a 8 euro, wat optelt tot 18000 euro per jaar. In totaal levert dit 38000 euro op. We hebben daar nog een kleine veiligheidsmarge ingebouwd en komen dan op een totale opbrengst van 36700 euro.

Deze getallen zouden haalbaar moeten zijn, ook gezien de huidige bezoekersaantallen van het atelier

4.2 Fiets & audiotour langs herdenkingsmonument.

We verwachten 750 mensen per jaar te kunnen interesseren in fiestroute langs de monumenten in de regio. Mensen kunnen opstappen in Gouda, Waddinxveen of Bodegraven. De audiotour en huur fiets kost 15 euro, we verwachten dat hier 250 mensen per jaar gebruik van maken. Alleen de audiotour kost 10 euro en we verwachten dat hier 375 mensen gebruik van maken. Dat leidt in totaal tot een aantal van 625 mensen die deelnemen aan de wandel en audiotour.

5 Hoe is de regio betrokken

- I. De gemeente Zuidplas is enthousiast. Er is een werkgroep opgezet met: een ambtenaar betrokken verantwoordelijk voor 60 jaar Molukse wijk, het Streekarchief Midden-Holland en het Atelier / VMZH. Er is reeds gesproken met wethouder Jan Verbeek en cultuur ambtenaar Charlie ter Reegen. We hebben in december een succesvolle pilot gedraaid. Voor het komend jaar zal er, in overleg met de cultuurambtenaar, een subsidieaanvraag worden gedaan voor een drietal vervolgactiviteiten en een vaste expositieplaats in het ouderenhuis in de Molukse wijk. Met Stichting Cultuurvijver, cultuur coördinator Zuidplas, Heleen Vlietstra, is

contact gezocht. Ons educatie-aanbod wordt voor het komend schooljaar op de website www.cultuureducatiezuidplas.nl geplaatst.

- II. Gemeente Krimpenerwaard ondersteund ons jaarlijks met een subsidie. Er wordt een tentoonstelling gemaakt in de bibliotheek van Schoonhoven, aansluitend bij de Open Joodse Huizendag / Huizen van Verzet, als eerste project als onderdeel van het op te zetten mini-atelier. Voor 2020 zal er een expositie en educatie ontwikkeld worden op het thema dienstweigeraars, een specifiek onderwerp voor die regio. Deze projecten worden samen ontwikkeld met het HOP en het Streekarchief. Ook zijn er gesprekken gevoerd met Isabella Dijkgraaf-Vaalburg, cultuurnetwerker Midden-Holland en beleidsmedewerker gemeente Krimpenerwaard over een activiteit betreffende identiteit van de diverse kerngemeentes. De gemeente is nu bezig met het ontwikkelen van een nieuw meerjarig-cultuurbeleid. Onze educatie zal ook aangeboden worden via het op te zetten Educatiepunt Krimpenerwaard. Deze is in wording; contactpersoon Isabella Dijkgraaf. Cultuureducatie met Kwaliteit draait ook al in het Primair Onderwijs.
- III. Ons aanbod wordt opgenomen door de Cultuureducatiegroep (vergelijkbaar met onze Brede School) en geplaatst op hun site van educatie voor basisscholen uit Leiden en omgeving. Zij hebben voor de gemeente Alphen a/d Rijn een doorlopende leerlijn ontwikkeld. Daarin wordt een bezoek aan ons museum opgenomen als vast onderdeel voor groep 8 van alle basisscholen.
- IV. In een volgend stadium wordt ook de gemeente Reeuwijk-Bodegraven nog benaderd. Opvolging van de Cultuurwaaier? Samenwerking met het Evertshuis? We gaan nog in gesprek.

6 Hoe werkt het atelier aan verbinding met grote bewegingen en instellingen.

6.1 Fondsen & financiering

Het V-fonds is in het allereerste stadium benaderd en is positief gestemd. Hiervoor moeten we nog een extra aanvraag indienen als er een duidelijker toekomstbeeld gegeven kan worden door de gemeente.

Huidige sponsor van Ontmoetingscafé is het Oranje Fonds en blijft tot in 2020 ondersteunen. Tevens hebben we een vaste financiële ondersteuning voor projecten via de stichting Wij doen mee. Daarnaast schrijven we voor de thematentoonstellingen de culturele fondsen aan, waaronder de lokale Rabobank Foundation.

Naast de brede school wordt ons aanbod ook aangemeld bij de diverse aanbieders in de regio (Brede School Gouda, Cultuureducatiegroep, Cultuurvijver, Cultuurpalet, het Evertshuis, enz).

Tot slot zijn er verschillende particuliere donateurs en serviceclubs van het verzetsmuseum. Sommige zijn bereid om te investeren in de verhuizing, anderen willen graag bijdragen de versterking van de programmering.

6.2 Deskundigheid & netwerk

Er wordt een Raad van Advies opgesteld met mensen uit diverse werkgebieden die het Atelier (directie en bestuur) kunnen adviseren over zaken als erfgoed, toegankelijkheid, sociale & maatschappelijke thema's, fondsenwerving en koers.

Toezeggingen:

- Jan Löwik (oud-topman Uniquema & Rotary),
- Cristan van Emden (hoofd onderzoek & educatie Nationaal Comité 4-5 mei),
- Nettie de Bruijne (Bestuursvoorzitter Stichting 21 Maart).
- Sigfrid Janszing (directeur SAMH)

Nog uitstaand:

- Judith Tegelaers (oud-directeur Erfgoedhuis Zuid-Holland),
- prof Felisa Tibbits (hoogleraar mensenrechteneducatie Universiteit Utrecht).

Daarnaast neemt de cultureel leider, Patricia Olsthoorn neemt deel in een service-club: de Soroptimisten. Zij staan op voor mensenrechten, met nadruk op verbeteren van rechten van vrouwen en meisjes. In deze club wordt samengewerkt met partijen als Oxfam Novib.

Tevens neemt de cultureel leider, Patricia Olsthoorn plaats nemen in de Raad van Advies van het nieuwe Museumplatform Zuid-Holland, onderdeel van het Erfgoedhuis Zuid-holland die bekijkt waar en hoe in de provincie er museale zaken moeten worden geregeld

Lokaal wordt er veel samengewerkt: CEPVO, viering 5 mei 2020, nu al met partners in de CF.

Landelijk: als geassocieerd lid veel contact met SMH 40-45-collega's

7 Inrichting & activiteiten

Wat inrichting en activiteiten betreft zal er intensief worden samengewerkt met het Streekarchief Midden-Holland, Museum voor Vrede en Geweldloosheid, het Metaheerhuis, de familie Vroman & Stichting Vroman, Migratie Museum Den Haag, Anne Frank Museum, Humanity House.

Bij de fiets- en wandelroute zal er samenwerking gezocht worden met bewoners, ondernemers en historische verenigingen.

De mini-ateliers worden met diverse bevolkingsgroepen worden uitgewerkt, binnen belevingspad Burgerschap en vluchten;

De activiteiten zullen ook meer aansluiten bij de hedendaagse ontwikkelingen en behoefte. Met nadruk op de jongeren (10-20 jaar).

Vanaf mei dit jaar gaan we starten met een aantal tijdelijke exposities en activiteiten binnen het thema Vrijheid in Beeld, ism Cartoon Movement en Museum voor Entartete Kunst. Hierover meer in het document Toelichting Transitie Atelier voor Vrede en Vrijheid.

Bijlage 1 prognose CIJFERS VOOR HET SCHOLENPROGRAMMA

Gebied	soort	Aantal scholen	Aantal klassen 6/7/8 (*25 leerlingen)		Potentiele opbrengst (leerling * 4,- euro)
			Min	Max	
Gouda	Primair Onderwijs	24	72	96	7.200,- / 9.600,-
	Voortgezet Onderwijs	10	30	40	3.000,- / 4.000,-
	Speciaal onderwijs	12	24	24	2.400,- / 2.400,-
TOTAAL	1x bezoek Atelier				12.600,- / 16.000,-

Gebied	soort	Aantal scholen	Aantal klassen 6/7/8 (*25 leerlingen)		Potentiele opbrengst (leerling * 4,- euro)
			Min (3)	Max (4)	
Regio Zuidplas (Moordrecht, Moerkapelle, Zevenhuizen, Nieuwerkerk ad IJssel)	Primair Onderwijs	7	21	28	2.100,- / 2.800,-
Nieuwerkerk	Voortgezet Onderwijs	1	3	4	300,- / 400,-
	Speciaal onderwijs	0	0	0	
TOTAAL	1x bezoek mini-Atelier				2.400,- / 3.200,-

Gebied	soort	Aantal scholen	Aantal klassen 6/7/8 (*25 leerlingen)		Potentiele opbrengst (leerling * 4,- euro)
			Min	Max	
Regio Krimpenerwaard#	Primair Onderwijs	9	27	36	2.700,- / 3.600,-
Schoonhoven	Voortgezet Onderwijs	3	9	12	900,- / 1.200,-
	Speciaal onderwijs	0	0	0	
TOTAAL	1x bezoek mini-Atelier				3.600,- / 4.800,-

Ammerstol, Bergambacht, Berkenwoude, Gouderak, Haastrecht, Krimpen ad Lek, Lageweg, Lekkerkerk, Opperduit, Ouderkerk ad IJssel, Schoonhoven, Schuwacht, Stolwijk, Vlist, Willige Lagerak

Gebied	soort	Aantal scholen	Aantal klassen 6/7/8 (*25 leerlingen)		Potentiele opbrengst (leerling * 4,- euro)
			Min	Max	
Regio Reeuwijk-Bodegraven\$	Primair Onderwijs	16	48	64	4.800,- / 6.400,-
	Voortgezet Onderwijs	0	0	0	
	Speciaal onderwijs	0	0	0	
TOTAAL	1x bezoek mini-Atelier				4.800,- / 6.400,-

\$: Bodegraven, Driebruggen, Hogebrug, De Meije, Nieuwerbrug, Reeuwijk-Brug, Reeuwijk-Dorp, Sluipwijk, Tempel, Waarder.

Gebied	soort	Aantal scholen	Aantal klassen 6/7/8 (*25 leerlingen)		Potentiele opbrengst (leerling * 4,- euro)
			Min	Max	
Regio Alphen ad Rijn%	Primair Onderwijs	43	129	172	12.900,- / 17.200,-

Boskoop	Voortgezet Onderwijs	2	3	8	300,- / 800,-
	Speciaal onderwijs	4	12	16	1.200,- / 1.600,-
TOTAAL	1x bezoek mini-Atelier				14.400,- / 19.600,-

% Aarlanderveen, Alphen ad Rijn, Benthuizen, Boskoop, Hazerswoude-Dorp, Hazerswoude-Rijndijk, Koudekerk ad Rijn, Zwammerdam.

Gebied	soort	Aantal scholen	Aantal klassen 6/7/8 (*25 leerlingen)		Potentiele opbrengst (leerling * 4,- euro)
			Min	Max	
regio Midden-Holland@	Primair Onderwijs	41	123	164	12.300,- / 16.400,-
	Voortgezet Onderwijs	8	24	32	2.400,- / 3.200,-
	Speciaal onderwijs	1	3	4	300,- / 400,-
TOTAAL	1x bezoek mini-atelier Woerden				15.000,- / 20.000,-

Bijlage 2 Bezoekerscijfer 2016/2017

Hoeveel is de begroting in de huidige constellatie en hoe groot is het verschil?

Baten*	2018	2017	2016
Museumkaart	3614	2660	4917
Regulier bezoek	2647	3312	5279
Kids (gratis)	0	0	0
Educatie	2484	3229	7267

*Bron: financieel jaarverslag 2016, 2017 en concept financieel jaarverslag 2018

Bezoekersaantallen*	2018	2017	2016
Museumkaart	1225	1100	2000
Regulier bezoek	773	900	1500
Gratis bezoek	767	8912	6764
Schoolbezoek / kids	#	3000	3500
Totaal aantal bezoekers	2765	13912	13764

*Bron: jaarverslagen VMZH 2016, 2017 (onderdelen zijn samengestelde cijfers, ca., totaal is exact!). Definitieve cijfers 2018 zijn nog niet beschikbaar vanwege de verhuizing; dit is een eerste schatting.

Is nog niet bekend